



Nyhed

Myndighed kunne ikke tilbageholde oplysninger om COVID-19 beredskab, selv om de kunne skabe utryghed

En journalist fik i marts 2020 afslag på aktindsigt i Region Sjællands svar til Sundhedsstyrelsen om regionens beredskab til håndtering af COVID-19. Regionen mente, at oplysningerne kunne tilbageholdes af hensyn til at modvirke uro og panik i befolkningen. Der var tale om oplysninger om bl.a. belægningsprocenten på intensive afdelinger, antal intensivpladser og antallet af respiratorer i regionen.

16. november 2020

Ombudsmanden konkluderer, at regionen ikke havde grundlag for at give afslag på aktindsigt.

”Det klare udgangspunkt efter offentlighedsloven er, at befolkningen skal have indsigt i forholdene i forvaltningen, også selv om det kan skabe utryghed og bekymring. Det gælder ikke mindst, når der er tale om spørgsmål af væsentlig samfundsmæssig interesse. Journalister og andre skal derfor have udleveret de oplysninger om f.eks. COVID-19, som de har ret til efter loven, og på det tidspunkt, hvor oplysningerne er aktuelle,” siger Folketingets Ombudsmand Niels Fenger.

”Man kan ikke nægte aktindsigt i oplysninger om f.eks. kapaciteten på sygehusene ud fra en generel bekymring om, at borgerne bliver nervøse, hvis de kender de faktiske forhold,” siger ombudsmanden.

Skadevirkninger skal være reelle og underbyggede

I forbindelse med ombudsmandens undersøgelse af sagen, fik journalisten i august aktindsigt i oplysningerne. I lyset af den tid, der var gået, mente Region Sjælland, at oplysningerne ikke længere kunne hemmeligholdes.

Regionen havde tilbage i marts afvist at give aktindsigt, fordi regionen mente, at en offentliggørelse af oplysningerne kunne have væsentlige skadevirknin-

ger i forhold til at modvirke uro og panik i befolkningen på grund af den ekstraordinære situation, som Danmark befandt sig i. Regionen henviste til den såkaldte generalklausul i offentlighedslovens § 33, nr. 5. Ankestyrelsen afviste at rejse en tilsynssag over for regionen.

Ombudsmanden er enig i, at hensynet til at forebygge panik el. lign. i befolkningen i sig selv er sagligt, f.eks. hvor panik vil vanskeliggøre, at sundhedsmyndighederne udfører deres opgaver. Afslag på aktindsigt må imidlertid kræve, dels at de mulige skadevirkninger går videre end til at skabe eller forøge en generel eller abstrakt utryghed og usikkerhed i befolkningen, dels en konkret og underbygget beskrivelse af de mulige skadevirkninger.

Ombudsmanden peger i sin udtalelse også på, at myndighederne i forbindelse med aktindsigt kan forklare, hvordan oplysninger (retteligt) skal forstås, hvis der er risiko for, at de kan misforstås eller give et forkert billede af en sag.

Journalisten havde den 11. marts 2020 bedt alle fem regioner om aktindsigt i regionernes indrapportering til Sundhedsstyrelsen. Journalisten fik i første omgang afslag på aktindsigt fra alle regionerne. Ombudsmanden besluttede at koncentrere sig om Region Sjællands afslag på aktindsigt og Ankestyrelsens afvisning af at rejse en tilsynssag over for Region Sjælland. Ombudsmanden har derfor ikke undersøgt de øvrige regioners afgørelser mv.

Læs ombudsmandens afsluttende udtalelse i sagen [her](#).

For yderligere oplysninger:

Folketingets Ombudsmand Niels Fenger, tlf. 42 47 50 91.

Områdechef Kirsten Talevski, tlf. 33 13 25 12.

FAKTA

Generalklausulen. Region Sjælland afslog at give aktindsigt efter offentlighedslovens § 33, nr. 5 – den såkaldte generalklausul. Efter denne regel kan retten til aktindsigt begrænses, hvis det er nødvendigt for at beskytte væsentlige hensyn til private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet. Aktindsigt kan efter bestemmelsen kun afslås i det tilfælde, hvor der er nærliggende fare for, at de nævnte inte-

resser vil lide skade af betydning. Ifølge lovens forarbejder har reglen et snævert anvendelsesområde og kan kun bruges, hvor hemmeligholdelse er klart påkrævet.

Ankestyrelsens tilsyn. Efter § 30 i regionsloven varetages tilsynet med regionerne af Ankestyrelsen. Det følger af § 48 a i kommunestyrelsesloven, at det er Ankestyrelsen, der beslutter, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at det forudsættes, at tilsynet i sin udvælgelse af sager har fokus på, om en sag rejser spørgsmål om bl.a. overholdelse af aktindsigt efter offentlighedsloven.